

CCV centrum voor
criminaliteitspreventie en
veiligheid

Veiligheid
maken we
samen

11 december 2025
10.00 – 12.00 uur

Webinar jurisprudentie over artikel 13b Opiumwet

Voorstellen

Jantine van der Hurk

Adviseur bestuurlijke aanpak
drugscriminaliteit

jantine.vanderhurk@hetccv.nl

Programma

- Webinar jurisprudentie over artikel 13b Opiumwet
  - De laatste gerechtelijke uitspraken
  - Opvallende trends
  - Terugkerende thema's
- Spreker: prof. Mr. Dr. L.M. (Michelle) Bruijn
Hoogleraar Regulering van veiligheid en gezondheid aan de Rijksuniversiteit Groningen
- Vragen
Heb je vragen aan onze spreker?
Stel ze vooral in de chat.
- Afsluiting

Ontwikkelingen art. 13b Opiumwet

Wat, hoe en
hoe verder?

Prof. mr. dr. Michelle Bruijn
Rijksuniversiteit Groningen
Onderzoekscentrum voor Openbare Orde en Veiligheid
l.m.bruijn@rug.nl

Opzet

Ontwikkelingen op het terrein van:

1. Maatregelen
2. Bevoegdheid
3. Toepassing van de bevoegdheid
  1. Geschiktheid
  2. Noodzakelijkheid
  3. Evenwichtigheid

De Wet Damocles

Artikel 13b lid 1 onder a Opiumwet

De burgemeester is bevoegd tot oplegging van een **last onder bestuursdwang** indien in een woning of lokaal of op een daarbij behorend erf een middel als bedoeld in Lijst I of II wordt verkocht, afgeleverd of verstrekt dan wel daartoe aanwezig is.

Karakter

Doel herstelsanctie: beëindigen overtreding en voorkomen van herhaling

Waarschuwing

- Uitgangspunt

(zie o.a. ECLI:NL:RVS:2022:2630; ECLI:NL:RVS:2023:1142 (waarschuwing als uitgangspunt). Zie ook ECLI:NL:RVS:2016:2906 (beleidsregel))

- Waarschuwing is geen besluit, maar....
  1. Nadelige gevolgen?
  2. Bewijsnood?

→ Wat betekent dit voor gemeenten?

Zie ECLI:NL:RVS:2018:249 (Conclusie A-G); ECLI:NL:RBAMS:2021:6718 (termijn v. 3 jaar); ECLI:NL:RBAMS:2023:4531 (geen negatieve gevolgen); ECLI:NL:RBLIM:2023:3089 (termijn v. 2 jaar); ECLI:NL:RVS:2025:1276 (termijn v. 2 jaar).

Afdeling trekt teugels aan

Uitspraak 26 oktober 2016 → alle omstandigheden van het geval moeten worden meegewogen (opdracht aan de burgemeester)

Uitspraak van 28 augustus 2019 → overzichtsuitspraak

Uitspraak van 8 December 2021 → tijdsverloop

Uitspraak van 2 februari 2022 → eind van de terughoudende toetsing aan het evenredigheidsbeginsel (opdracht aan de bestuursrechter)

Uitspraken van 16 juli 2025 → tijdsverloop kan geschiktheid aantasten

Beoordelingskader

1. Is de burgemeester **bevoegd** om over te gaan tot het opleggen van een last onder bestuursdwang o.g.v. art. 13b Opw?

2. Zo ja, is het besluit van de burgemeester **evenredig**?
  - a) Is de onderliggende **beleidsregel** evenredig?
  - b) Is de opgelegde **maatregel geschikt** om het doel te bereiken?
  - c) Is de opgelegde **maatregel noodzakelijk** om het doel te bereiken?
  - d) Is de opgelegde **maatregel evenwichtig** gelet op de gevolgen van de maatregel voor de betrokkenen en de met de sluiting te dienen doelen?

1. Bevoegdheid burgemeester

Bevoegdheid burgemeester

Handel

1. Bewijs actieve drugshandel (zie bijv. ECLI:NL:RVS:2024:2593)
2. Aanwezigheid handelshoeveelheid drugs

'Daartoe aanwezig'

handelsbestemming

handelshoeveelheid

Tenzij:

A. Eigen gebruik

B. Geen verband tussen overtreding en pand

Uitzonderingen (1/2)

Eigen gebruik (ECLI:NL:RVZWB:2017:418; ECLI:NL:RVS:2018:738)

- a) slechts een geringe overschrijding van de toegestane gebruikershoeveelheid wordt aangetroffen;
- b) bij een helder en consistent betoog heeft over zijn eigen gebruik dat een geringe overschrijding vanwege dat gebruik aannemelijk maakt;
- c) 'geen andere zaken in het pand zijn aangetroffen die wijzen op drugshandel';
- d) en/of 'niet is gebleken van andere relevante feiten en omstandigheden'

(Zie ook: ECLI:NL:RVS:2018:3238; ECLI:NL:RVS:2019:1661)

Uitzonderingen (2/2)

Geen verband tussen overtreding en het te sluiten pand

('Directe relatie')

- Locatie aangetroffen drugs

(bijv. ECLI:NL:RVS:2017:3142; ECLI:NL:RVS:2019:486; ECLI:NL:RVS:2021:2826)

- Medewerker of bezoeker

(bijv. ECLI:NL:RVS:2018:2942; ECLI:NL:RVS:2018:2780; ECLI:NL:RVS:2022:3078; ECLI:NL:RVS:2022:1916)

Gedeeltelijke sluiting → verschillende ruimtes

- Verwijtbaarheid
- Functioneel en bouwkundig onderscheid (indeling + bereikbaarheid/toegang)
- Zelfstandige functie (afhankelijkheid)

(bijv. ECLI:NL:RVS:2016:2494; ECLI:NL:RVS:2025:211)

Beoordelingskader

Is de burgemeester **bevoegd** om over te gaan tot het opleggen van een last onder bestuursdwang o.g.v. art. 13b Opw?

2. Zo ja, is het besluit van de burgemeester **evenredig**?

- a) Is de onderliggende **beleidsregel** evenredig?
- b) Is de opgelegde **maatregel geschikt** om het doel te bereiken?
- c) Is de opgelegde **maatregel noodzakelijk** om het doel te bereiken?
- d) Is de opgelegde **maatregel evenwichtig** gelet op de gevolgen van de maatregel voor de betrokkenen en de met de sluiting te dienen doelen?

2. Toepassing van de bevoegdheid (Evenredigheid van het besluit)

a) Evenredigheid van het beleid

- Ruimte om een minder zware maatregel dan sluiting op te leggen
(zie bijv. ECLI:NL:RVS:2021:668)
- Sanctieregime (duur sluiting / hoogte dwangsom)

Factoren die een rol spelen:

- Ligging van de gemeente
- Drugsproblematiek in de gemeente

- Verzwarende afwijken van beleid (zie bijv. ABRvS 23 november 2022, ECLI:NL:RVS:2022:3402)

b) Geschiktheid van de maatregel

Is de maatregel geschikt om de gestelde doelen te bereiken?

- Tijdsverloop tussen aantreffen en sluiting → 'voortvarendheid' burgemeester? → verschil met noodzakelijkheid
- 'Schandpaalfunctie' / afschrikwekkende functie (ABRvS 16 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2923; ABRvS 16 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3266)

→ Wat betekent dit voor gemeenten?

c) Noodzakelijkheid van de maatregel

om de gestelde doelen te bereiken (~~ter bescherming van het woon- en leefklimaat en het herstel van de openbare orde~~) (ABRvS 16 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:2922)

‘Ernst en de omvang van de overtreding en andere ‘concrete omstandigheden van het geval’

- Soort drugs (ECLI:NL:RVS:2023:1139)
Indicatieve test (ECLI:NL:RVS:2022:1911)
- Recidive (ECLI:NL:RVS:2019:2912)
- Feitelijke handel (ECLI:NL:RVS:2024:6412; ECLI:NL:RVS:2022:1913)
- Bekendheid als drugspand (ECLI:NL:RVS:2022:1916)
- Ligging van het pand (ECLI:NL:RVS:2022:3220)
- Verstoring van de openbare orde (ECLI:NL:RVS:2023:601; ECLI:NL:RVS:2020:509)
- Tijdsverloop (ECLI:NL:RVS:2021:2756)

Minder zware maatregel?

d) Evenwichtigheid van de maatregel

- Verwijtbaarheid (partner, huisgenoot, bezoeker, ouder, verhuurder)
- Minderjarige kinderen (IVRK / Antwoorden HR)
- Gevolgen
  - Gezondheid / kwetsbaarheid
  - Woonsituatie / bijzondere binding
  - Huurrechtelijke gevolgen (bo / zwarte lijst)
(ABRvS 16 juli 2025, ECLI:NL:RVS:2025:3266)
  - Zorgplicht?
- Soort maatregel

‘Heiligt het doel het middel van sluiting?’

→ Wat betekent dit voor gemeenten?

Knoppen:

- Soort maatregel
- Duur / hoogte maatregel
- Afspraken verhuurders

Hoe verder?

- Doel herstelsanctie voorop
- Geschiktheid/tijdsverloop
- Kinderen
- Vergewisplicht → zorgplicht?

→ Wat betekent dit voor gemeenten?

Prof. mr. dr. Michelle Bruijn

Rijksuniversiteit Groningen

Onderzoekscentrum voor Openbare Orde en Veiligheid

l.m.bruijn@rug.nl

Voor in de agenda

- Volgende kenniskring bestuurlijke aanpak drugscriminaliteit vindt plaats op in april 2026
- Inhoud: Resultaten en aanbevelingen uit het WODC-onderzoek naar de bijdrage en gevolgen van toepassing artikel 13b Opiumwet (deelproject 2)
- Onderzoekers: Michelle Bruijn, Michel Vols en Els Schipaanboord
Rijksuniversiteit Groningen & Pro Facto

Vragen of opmerkingen?

Neem gerust contact op met
CCV-adviseur Jantine van der Hurk:

06-51230185

jantine.vanderhurk@hetccv.nl

www.hetccv.nl/drugscriminaliteit

